

strengt gælder altså periodeangivelsen i titlen: 1769–1807. I første bind finder man et personregister, medens hele andet bind udgøres af et topografisk register, der må betegnes som hovedregisteret, da det er her, journalnumrene er anført. Det omfatter – foruden Danmark – Slesvig, Holsten, Færøerne, Grønland, Island, Vestindien, Norge og en del spredte adresser i udlandet. Det skulle ikke være nødvendigt at påpege, hvilken nytte lokalhistorikeren kan have af dette register.

Desværre er det ikke muligt i registrene at se, på hvilken måde de belønnede havde gjort sig fortjent til en præmie. Det var præmiemodtageren selv eller en person, der kendte ham, der redegjorde for fortjenesterne, og de originale skrivelser er i mange tilfælde bevaret, ligesom de er ret udførligt omtalt i selskabets protokoller. Det er på vidt forskellig måde, folk har udmærket sig, men hvis man vil nærme sig sagerne fra denne kant, må man fortsat ty til det af Erhvervsarkivet udarbejdede præmiekartotek, hvis man da ikke selv vil blade præmieprotokollerne eller offentliggørelserne i datidens aviser igennem. Det skulle ellers have været muligt efter navnet i personregisteret ganske kort at have noteret, af hvad art den pågældendes fortjenester var, således at den, der arbejder med specielle emner, kunne orientere sig, men det har måske vist sig for kompliceret. Det er måske også ubilligt at fremsætte denne indvending i betragtning af, at Landhusholdningsselskabets arkiv nu hører til blandt de danske arkiver, hvortil der er udgivet de bedste og mest omfattende registraturer.

Viggo Petersen

Lægdsruller m. m.

3. UDSKRIVNINGSKREDS' ARKIV 1788–1956. *Med indledning af Knud J. V. Jespersen.* Arkivregistratur udgivet af Landsarkivet for Fyn 1970. 64 s. 10 kr.

Formålet med denne registratur er at skabe et nyttigt hjælpemiddel, der kan lette arkivgæsterne arbejdet med at finde rundt i arkivalierne, dette formål vil registraturen også opfylde til glæde for såvel slægtsforskere som lokalhistorikere. Der er i høj grad grund til at udarbejde denne registratur, da 3. udskrivningskreds' arkiv er ret omfattende, det består af mere end 500 bind, og det er ganske vel bevaret. Arkivet går hovedsagelig tilbage til 1788, da forordningen af 20. juni 1788 om stavnsbåndsløsning førte til en reorganisation af udskrivningsvæsenet; for søindrulleringens vedkommende går arkivet helt tilbage til 1740.

Knud Jespersen indleder arkivregistraturen med en nærmere redegørelse for udskrivningsvæsenets administration, opbygning og kontrolapparat, den er god og nyttig og næsten en forudsætning for at kunne udnytte arkivet. Arkivregistraturen er således af stor værdi, og det ville være nyttigt, hvis den blev fulgt op af andre arkivregistraturer f. eks. af det fynske ryttergods' arkiv.

Åge Fasmer Blomberg